

**Magiczny
Kraków**

Nieznani bohaterowie niebios

2022-08-22

Stowarzyszenie Manko postanowiło upamiętnić lotników alianckich, wykonujących ekstremalnie niebezpieczne loty nad okupowaną Polską. Tak powstał projekt pt. „Nieznani bohaterowie niebios”. W jego ramach odnaleziono już 12 miejsc związanych z wydarzeniami z czasów II wojny światowej.

Historia projektu sięga 2020 r., kiedy to w ramach konkursu „Patriotyczny Głos Seniora – śladami niepodległej” do redakcji „Głosu Seniora” nadeszły dwie opowieści o alianckich bombowcach, które rozbiły się podczas II wojny światowej w Krakowie na Zabłociu oraz w Ochotnicy Górnej. Ich autorem był płk. pil. Stanisław Wojdyła, prezes krakowskiego oddziału Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego RP. Temat spotkał się z tak dużym zainteresowaniem czytelników, że Stowarzyszenie Manko postanowiło upamiętnić lotników alianckich, wykonujących ekstremalnie niebezpieczne loty nad okupowaną Polską.

Organizatorzy projektu zaznaczają, że nad Polską w okresie II wojny światowej zestrzelono kilkaset samolotów alianckich. Pod polskim niebem zginęło, zostało rannych lub trafiło do niewoli ponad 5 tys. lotników różnych nacji – Amerykanów, Brytyjczyków, Kanadyjczyków, Australijczyków, Nowozelandczyków, obywateli Republiki Południowej Afryki i oczywiście Polaków służących w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie.

Celem projektu jest przywrócenie świadomości historycznej i podtrzymanie pamięci o bohaterskich lotnikach w czasie, gdy lotnictwo alianckie wspierało Armię Krajową rzutami broni, żołnierzy i „cichociemnych”. Najwięcej takich działań miało miejsce w latach 1944-1945, kiedy 15. Armia Powietrzna Stanów Zjednoczonych straciła około 220 samolotów i ponad 5 tys. lotników. To oznacza, że na terenie Polski powinno być ok 220 miejsc katastrof lub przymusowych lądowań alianckich samolotów.

W pierwszym etapie projektu odnaleziono i upamiętniono 12 takich miejsc znajdujących się w Małopolsce i na Śląsku. Stowarzyszenie Manko wyprodukowało 12 filmów-reportaży z udziałem historyków, opiekunów tych miejsc pamięci i lokalnych seniorów. Wszystkie filmy są dostępne na kanale [Głos Seniora TV](#) na YouTube.

W ramach projektu stowarzyszenie angażuje do opieki nad takimi miejscami pamięci i grobami bohaterów lokalne szkoły, kluby seniora, samorządowców oraz międzypokoleniowe grupy wolontariuszy. Inspiruje do popularyzowania wiedzy o tych miejscach poprzez zapalenie znicza, szkolne wycieczki edukacyjne czy spotkania patriotyczne z seniorami pamiętającymi tamte czasy.

Poza filmami powstały także: specjalna strona internetowa [bombowce.pl](#), profil na [Facebooku](#), dział w magazynie „Głos Seniora”. Stowarzyszenie wydało także folder pt. „Nieznani bohaterowie niebios – pamięci lotników poległych pod polskim niebem”.

Projekt będzie kontynuowany. Jego twórcy apelują do wszystkich mieszkańców Małopolski: „Jeśli w waszej okolicy miało miejsce wydarzenie warte upamiętnienia, zgłoś się do nas. Przywrócimy mu

**Magiczny
Kraków**

należyta pamięć i cześć.”